1849. N°. 1

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

MAANDAG, 29 JANUARIJ.

De Prijs der Courant is ƒ 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 27 Januarij.

Bij Koninklijk besluit van den 16den dezer, is aan den gewezen Magazijnmeester bij de directie over den arbeid in het Huis van Militaire Detentie te Leyden, verleend een pensioen van ƒ238 's jaars, op grond van artt. 5, 43 en 47 der wet betreffende de burgerlijke pensioenen.

's GRAVENHAGE, 26 Januarij.

Z. M. heeft benoemd tot President der Prov. Commissie van Geneeskundig onderzoek en toevoorzigt, te Dordrecht, Dr. M. G. Timmers Verhoeven.

— Gisteren middag heeft er bij Z. K. H. Prins Hendrik een groot diner plaats gehad, dat door onderscheidene leden van het Koninklijk gezin en vele aanzienlijken werd bijgewoond.

— Naar men verzekert, zou H. K. H. Mevrouw de Prinses Albert van Pruissen, die eenen geruimen tijd op haar buitenverblijf onder Voorburg heeft doorgebragt, voornemens zijn, eerlang eene buitenlandsche reis te ondernemen, en wel naar Italië.

— De wijkmeesters te Scheveningen hebben gisteren bij de ingezetenen eene collecte gedaan, ten voordeele van de nagelaten weduwen en weezen der verongelukte visschers, welke heeft opgebragt ƒ228.58.

GORINCHEM, 24 Januarij.

Het water is, bij den hoogen vloed dien men gisteren gehad heeft, over den Dussenschen dijk heen geloopen, en is die dijk niettegenstaande alle aangewende pogingen, zoo door het plaatsen van kistingen als anderzins, om hem te behouden, in den afgeloopen nacht bezweken, waardoor nu de Dussensche polder is ondergeloopen, en het te wachten is dat de watervloed zich ook over de dorpen Meeuwen, Eethen, Genderen, en zoo tot Heusden toe, zal uitstrekken.

LEEUWARDEN, 23 Januarij.

De Heer Mr. N. van Heloma, te Wolvega, na op nieuw tot lid der Tweede Kamer benoemd te zijn, heeft afstand gedaan van 2/3 van zijn traktement, als Grietman van Weststellingwerf, ten bedrage van ƒ 800, ten behoeve der armen dezer grietenij.

GRONINGEN, 23 Januarij.

De voogden van het Groene Weeshuis alhier, gepaste uitspanning voor de jeugd behoefte achtende, hebben besloten, te trachten de kinderen op zekeren tijd aangenaam bezig te houden. Zij hebben daartoe het speelgoed opgevraagd dat bij velen ongebruikt ligt, wier kinderen reeds volwassen zijn. Onderscheiden stukken speelgoed, en ook eenige onderhoudende boeken, zijn reeds bij die voogden bezorgd.

WERKENDAM, 23 Januarij.

Een bijzondere brief uit die plaats van den 22sten, bevat het volgende:

In den nacht van den 17den op den 18den dezer brak de dijk alhier op vijf verschillende plaatsen door. De inwoners der huizen aan de buitenzijde van genoemden dijk staande, waren noch door woorden, noch door bedreiging over te halen, hunne woningen te verlaten, toen de mogelijkheid daartoe nog bestond. Slechts weinige oogenblikken daarna ontwaakten zij uit hunne dwaling en baden om hulp; maar, het was te laat. De huizen werden door den stroom van het vaste gedeelte afgesneden, achtereenvolgens in den vloed gesleurd en de bewoners vlugtten van het eene in het andere.

Daar zaten toen op zolders en daken en stukken van muren meer dan 70 zielen, hieven een hartverscheurend geschrei aan, dat zelfs aan de overzijde der rivier te Hardinxveld werd gehoord; maar het was nacht, en daarbij een water- en ijsval van bijna 13 voeten. Er was daardoor aan geen redden te denken, vóór dat de polder eenigzins gevuld was; doch ook toen was alles als met een tooverslag gereed, en God zij gedankt! alle ongelukkigen werden nog gered vóór dat de dag was aangebroken.

Het is niet mogelijk eene beschrijving te geven van hetgeen men bij het eerste morgenlicht ontwaarde. Mannen en vrouwen met haren zuigeling aan de borst, kinderen half naakt, welke men onderling verloren waande, vonden elkander weder en daarna ontstond de zekerheid, dat 250 zielen, die letterlijk van *alles* ontbloot zijn, en daarenboven 450, die door de overstrooming geheel buiten verdiensten gesteld waren, ten laste kwamen der kerkelijke gemeente.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

BRUSSEL, 25 Januarij.

Men leest in een blad het volgende: Dagelijks disschen de Fransche dagbladen verhalen op van dezen of genen waterdrager, koetsier, bedelaar, of iemand dergelijks, welke gebrek leden en van honger omkwamen, en dan toch in een ouden pot of een kous, 10, 20 of 30,000 fr. nalieten. Thans hebben wij onzen lezers iets soortgelijks mede te deelen, dat echter bovendien de verdienste heeft, van werkelijk gebeurd te zijn. Een Notaris in de omstreken van Verdun heeft namelijk eene akte opgemaakt, waarin hij verklaart, dat na den dood van Mevrouw de B. . . . , in den kelder van haar huis eene som van 480,000 fr. in goud en zilver gevonden is, welke zij daarin bijeengespaard en verborgen gehouden had. De zaak is notarieel beschreven en derhalve echt.

ENGELAND.

LONDEN, 24 Januarij.

Zondag morgen is Z. K. H. de Prins van Oranje en gevolg te Blackwall aan wal gestapt; hij werd opgewacht door den Nederlandschen Gezant, Graaf Schimmelpenninck.

— Dr. Bowring, zoo als reeds gemeld is, benoemd tot Consul voor China, is Zaturdag ll. vertrokken; onderscheiden leden van het Parlement, waarin hij zitting had, deden hem uitgeleide.

— De door de Regering met het schip Herald, afgezonden Kapt. Kettle, om berigten in te winnen omtrent den Kapitein Franklin, die eenen togt naar het noorden had ondernomen, heeft thans berigt, dat hij van Franklin niets heeft kunnen ontdekken.

— Wijlen Lord Wharton heeft een legaat gemaakt, dat moet aangewend worden, om jaarlijks vele honderde bijbels aan te koopen, en die aan leerlingen van Zondag- en andere parochie-scholen in eenige Graafschappen uit te reiken. Als voorwaarden worden gesteld, dat de kinderen den Katechismus, onderscheiden gebeden en de 1, 15, 25, 37, 101, 103 en 145ste Psalm van buiten kennen. Verleden week is de eerste uitdeeling geschied.

— *De Times* bevat het volgende: Wij meenen, ons land te mogen gelukwenschen met het vooruitzigt op eenen aanstaanden belangrijken stap. Na vele jaren van toenemende uitgaven en afnemende inkomsten, zal men thans tot gelijkheid in uitgaven en inkomsten van den Staat kunnen geraken. Naar wij vernemen zal de Kanselier van de schatkist zich in staat zien gesteld, om vroeg in de aanstaande zitting van het Parlement zulk eene vermindering in de begrooting voor de land- en zeemagt te kunnen aankondigen, dat men in de gelegenheid zal wezen, al de uitgaven door de ontvangsten te bestrijden. Het afgeloopen jaar heeft groote inkomsten geleverd op de granen, die echter de laagste zijn, welke hier te lande van de eerste levensbehoeften zijn geheven. Men denkt weldra tot de begrooting van 1846 teruggekeerd te zullen zijn, en indien geene onvoorziene gebeurtenissen plaats vinden, zal de welvaart des volks weder op hechte grondslagen gevestigd zijn."

— Er worden maatregelen getroffen, om de landverhuizing naar de Kaap de Goede Hoop op eene uitgebreide schaal te bevorderen.

— De brandstichtingen en sluipmoorden duren in sommige streken van Ierland nog steeds voort. De toestand des lands was allerellendigst; vooral daar de cholera zich in het noorden had vertoond, en onder anderen te Belfast velen ten grave sleepte.

— Te Plymouth zijn Zaturdag 307 Iersche meisjes aan boord van een daarbij bijzonder ingerigt schip gebragt, om naar Australië te worden overgevoerd.

FRANKRIJK.

PARIJS, 25 Januarij.

De Regering heeft met opzigt tot de Departementen van oorlog en marine, voor 1849 de volgende bezuinigingen voorgedragen. Het leger bestond op den 1sten December 1848 uit 502,196 man; dit cijfer zou volgens de bedoelde begrooting in den loop van 1849 op 380,824 gebragt worden. De begrooting van oorlog zou in vergelijking met het vorige jaar 76,111,450 fr. minder bedragen. Op de begrooting voor het Departement van Marine zou

2[illegible]73,029 fr. bezuinigd worden. De vloot zou bestaan uit 10 linieschepen, 8 fregatten, 18 korvetten, 24 brikken, 12 transportschepen en 24 kleinere schepen; voorts uit 10 stoomfregatten, 12 stoomkorvetten en 34 andere stoomschepen; de bemanning zou uit ongeveer 20.000 matrozen bestaan.

De gansche begrooting bedraagt 1,655,692,541 fr., waaronder voor de schuld 455,396,796 fr., voor de verschillende Ministeriën 962,418,126 fr., en voor de kosten der monopoliën en de perceptie der belastingen 156,522,509 fr. Het totaal der inkomsten is geraamd op 1,441,732,007 fr., waaronder voor de directe belastingen 426,040,014 fr. en voor de indirecte belastingen 703,025,000 fr. Er zou alzoo voor het jaar 1849 een tekort van 213,960,534 fr. bestaan.

— De laatste Zitting der Vergadering heeft niets bijzonders opgeleverd. De petitiën voor en tegen hare opheffing trokken weinig aandacht. De Heer Grévy heeft zijn verslag omtrent het voorstel van den Heer Rateau gelezen, en besloten tot behoud van het besluit van 15 December en tot volharding der Vergadering in haren arbeid. Maandag worden de beraadslagingen er over geopend.

— De Regering heeft weder een club doen sluiten, de Broederschap genaamd.

— De Hoogleeraar Michelet heeft Donderdag ll. zijne lessen bij het Collège de France geopend.

— Bij de begrafenis van den Heer Rey Oud-Bevelhebber van het stadhuis op den 15den Mei, heeft ieder geheim genootschap en vereeniging een Gezantschap van 60 personen gezonden, dat ongeveer een getal van 7000 Afgevaardigden uitmaakte.

— Er liggen te Bordeaux twaalf schepen zeilree naar Californië om in Februarij met wijn en brandewijn te vertrekken.

— Er zijn in het departement *Lot* ernstige onlusten uitgebarsten, wegens de betaling der buitengewone belasting van 45 Centimes. De ongeregeldheden begonnen te Nozac; een detachement linietroepen, hetwelk derwaarts gezonden was, moest voor de opgestane landlieden de vlugt nemen tot aan Gourdon, in welke stad ook de landlieden binnendrongen, die zich naar den Onderprefect begaven, en er op aandrongen, dat hij een verzoekschrift zoude onderteekenen, waarin op het opheffen dier belasting werd aangedrongen. Deze weigerde zulks, waarop de landlieden het hotel van den Onderprefect plunderden, terwijl hij zelfs ter naauwernood door de vlugt ontkwam, na aan de grofste mishandelingen te zijn blootgesteld. Den 20sten dezer begaf het garnizoen van Cahors met den Prefect van het departement, zich naar de plaats des opstands, terwijl belangrijke versterkingen van troepen van Montauban en Perigueux zijn afgezonden.

ITALIE.

ROME, 14 Januarij.

In weerwil van vele pogingen om de verspreiding van den Pauselijken brief tegen te gaan of er den invloed van te onderdrukken, begint zich bij de burgerij het verlangen naar de terugkomst van den Paus te openbaren. Het ministerie is al bevreesd dat de kiezers voor de constituerende vergadering niet zullen opkomen en heeft als voorloopige Regerings-Commissie, zoo hier als in de legatiën, de instelling van een zoogenaamd comité voor het openbaar welzijn bevolen, om voor alle tegenwerking te doen waken en de tegenstrevers strengelijk te doen straffen.

Daarentegen heeft de Kardinaal Baluffi, in het bisdom Imola een brief uitgevaardigd, om alle deelneming aan de constituerende vergadering te verbieden, en heeft de Generaal Zucchi de troepen bij dagorder aan hunnen eed herinnert.

— De Prins van Canino, zoon van Lucien Bonaparte, is alhier benoemd tot bevelhebber van het Akademisch legioen.

— Te Milaan is den 15den eene nieuwe oproeping aan de uitgewekenen gedaan, om vóór het einde dezer maand terug te keeren; zij die er aan gehoor geven, zullen in het genot van amnestie worden gesteld; de onwilligen worden met strenge straffen bedreigd.

PRUISSEN.

Te Acken aan de Elbe heeft eene opgeruide volksmenigte den Burgemeester van Schönebeck, voormalig Afgevaardigde, die eene vergadering van handwerkslieden leidde, gruwelijk mishandeld, en ook een' ander persoon, die hem wilde redden, doch die door sommigen voor Schneider zelf werd aangezien, geslagen en gewond.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 20 Januarij.

In den Rijksdag te Kremsir is den 20sten wederom tot President dier vergadering gekozen, de Heer Smolka, die in October ll. te Weenen die betrekking bekleedde; zoodat nu de oppositie weder de overwinning heeft behaald.

— De Gouverneur van Welden heeft het volgende legerberigt bekend gemaakt:

»Volgens mededeelingen uit het hoofdkwartier Ofen van den 15den dezer, heeft de Veldmaarschalk Vorst Windisch-Grätz, bij de steeds voortgaande bezetting van het grootste deel van Hongarye door de Keizerlijke troepen, reeds verordend, dat er drie militaire districten zullen worden gevormd. Zoo zijn de comitaten van Presburg, Neutra, Trentschin, Arva, Liptau, Turocz, Sohl, Bars en Komorn onder bevel van den Luitenant-Veldmaarschalk von Kempen, met de hoofdzetel in Presburg; de comitaten van Pesth, Weissenburg en Gran onder het bevel van den Luitenant-Veldmaarschalk Graaf Wrbna, met den hoofdzetel in Ofen, en eindelijk de comitaten van Barany, Tolna, Somogy, Szalad, Vrsprèm, Oedenburg, Eisenburg, Raab en Wieselburg onder de bevelen van den Generaal-Majoor Baron Burics, met den hoofdzetel te Oedenburg, geplaatst.

»De Luitenant-Veldmaarschalk Csorich, die met 8 bataillons, 6 escadrons en 36 stukken in last had, de terugtrekkende vijandelijke kolonne onder den aanvoerder Görgey, in de rigting van Ipoly-Sagh over Leva te vervolgen en naar Schemnitz terug te dringen, was reeds den 1[illegible]den in die rigting voortgetrokken, terwijl de colonne van den Generaal-Majoor Götz naar den kant van Neusohl en Kremnitz oprukte.

»Het opperhoofd der opstandelingen Meszaros zwerft in de omstreken van Erlau. De brigade van den Generaal-Majoor Ottinger heeft reeds den 13den den vlugtenden vijand te Szolnok vervolgd, deze stad bezet en aldaar een groot korenmagazijn buit gemaakt. De inwoners dezer streek, zoo mede die van Ketskemat, zijn door den besten geest bezield en hebben de hun zoo lang onthouden manifesten en proclamatiën met gejuich ontvangen. Uit alle reeds bezette deelen des lands komen voortdurend deputatien met verklaringen van onderwerping te Ollmutz bij Z. M. den Keizer aan.

»De colonne onder den Overste Horwath heeft Vrsprèm en Stuhlweissenburg bezet; — die onder den Overste Graaf Althann heeft den 15den ten 2 ure des morgens eene vijandelijke afdeeling van 300 man onder Medniansky en Vihär-Andor, die in het woud van Bakony omzwierf, in het klooster Bakony-Bél overvallen, 10 man gedood, en verscheidenen gevangen gemaakt, die daarop volgens het standregt behandeld en doodgeschoten zijn. Aan onze zijde werden slechts twee man ligt gewond.

— De Nederlandsche Gezant, Baron van Heeckeren heeft den 18den te Ollmutz aan den Keizer zijne geloofsbrieven overhandigd; hij had dien middag bij den Keizer het middagmaal gebruikt, en den avond in eene familiekring, bij de Keizerin-moeder doorgebragt.

— Alle vrees voor verdere overstrooming van den Donau is nog niet geweken, daar het ijs nog vast en hoog opeen gestuwd is. Onderscheiden huizen hebben groote schade geleden, en staan op het punt van instorten.

FRANKFORT.

23 Januarij.

In de zitting van gisteren heeft het Duitsch Parlement de beraadslagingen voortgezet over de erfelijkheid of niet erfelijkheid des Rijksbestuurders. Er waren niet minder dan 45 redenaars ingeschreven, van welke 7 aan het woord kwamen. De Heeren Dahlman, v. Vincke en Rumelin spraken voor de erfelijkheid der Keizerlijke waardigheid, aan Pruissen op te dragen; daarentegen spraken Uhland, Fröbel, Ahrens en Beda-Weber (uit Tirol) voor een Rijks-opperhoofd, telkens voor 6 of 12 jaren uit het midden der Duitsche vorsten te kiezen. Beda-Weber, een bekend ultramontaan, verklaarde zich met veel nadruk tegen een Pruissisch keizerschap, en schaarde zich ten deze aan den kant der uiterste linkerzijde, ofschoon hij bij alle vroegere gelegenheden met de uiterste conservatieve partij gestemd heeft, tot welke hij behoort. De gewone stelling der partijen is over het geheel door deze en het Oostenrijksche vraagstuk geheel veranderd geworden, en is op verre na niet meer zoo scherp afgebakend, als vroeger.

— De Koning van Pruissen zou, naar beweerd wordt, wel degelijk den Rijkskroon aanvaarden, indien bepaald werd, dat hij erfelijk zou zijn.

— In de zitting van heden zijn alle voorstellen, zoowel omtrent de erfelijkheid, als omtrent het levenslang opdragen van het Keizerschap aan een der Duitsche Vorsten, met groote meerderheid verworpen; hetzelfde lot onderging ook het voorstel, om het bekleeden van die waardigheid tot zes of drie jaren te beperken. Op het einde der zitting is besloten om morgen de beraadslaging over de staatsregeling voort te zetten, zonder omtrent genoemd punt voor als nog iets vast te stellen.

DENEMARKEN.

KOPENHAGEN, 18 Januarij.

De Minister van Finantiën heeft in de zitting van den Rijksdag van gisteren verklaard, dat de Koning, wegens den minder gunstigen toestand van de schatkist, afstand deed van een gedeelte van zijn hem bij de begrooting toegelegd inkomen.

— De Rijksdag heeft eene wet aangenomen, waarbij al de vrijstellingen van de krijgsdienst worden opgeheven voor hen, die na 1826 geboren zijn.

VEREENIGDE STATEN.

NEW-YORK, 10 Januarij.

De koopvaardijvloot der Vereenigde Staten is binnen een jaar, eindigende 30 Junij 1848, vermeerderd met 141 driemastschepen, 168 brikken, 392 vaartuigen voor de binnenwateren en 198 stoombooten, allen in de Vereenigde Staten gebouwd.

— Aan de munt alhier was reeds voor 300,000 doll. nieuw uitgegraven goud van Californië ter essayering aangeboden; het was van een goed gehalte.

— Er waren ten aanzien van het goud vinden te Californië weder onderscheiden berigten ontvangen, maar de zucht om er heen te trekken verminderde sterk, daar men ook vernam dat velen bedrogen uitkwamen.

Andere berigten echter melden, dat er weder nieuwe goudontdekkingen gedaan waren, die nog veel meer dan te voren opleverden. Deze berigten stemmen daarin nogtans overeen, dat de goudzoekers aan ziekte en gebrek aan levensbehoeften leden.

— Men beklaagde zich dat geene scheepsmagt op de kust van Californië aanwezig is, ter bescherming van het eigendom van burgers, en dat tot den 1sten Dec. ten minste reeds voor eene waarde tot 400,000 dollars aan stof-

goud uit Californië te Panama en Valparaiso zijn aangebragt, met stoombooten van de Engelsche Regering; dat vele millioenen schats door Engelschen en andere vreemde goud-delvers op die wijze aan de regtmatige eigenaars, te weten de Vereenigde Staten, onttrokken worden.

[Omtrent het thans zoo veel besproken Californie, deelen wij hier nog het volgende mede, dat ons heden ter plaatsing werd aangeboden.]

In het eerst werd het aan de westkust van Noord-Amerika gelegen smalle schier-eiland, hetwelk aan de haven St. Diego onder den 32° noorderbreedte begint, en met het voorgebergte St. Lucas onder den 22° eindigt, en dus 150 Duitsche mijlen beslaat, bij uitsluiting Californië genaamd. Doch toen de Spanjaarden meer noordwaarts de kust ontdekten, gaven zij het dien naam insgelijks. Het schier-eiland heette sedert Oud- en het noordelijk kustland tot aan de bogt van St. Franciscus onder de 37° noorder breedte Nieuw-Californië, van daar begint noordwaarts het zoogenaamde Nieuw-Albion.

Californië werd in 1587 door Franciscus de Ulloa bezocht en door de Spanjaarden bezet door een zeer geringe krijgsmagt en een aantal Jesuiten; hen volgden later de Dominicanen en eindelijk de Fransciscanen. De eersten hebben hunne vestigingen (Zendelings-posten geheeten) nog tegenwoordig in Oud- en Nieuw-Californië, alwaar te St. Diego in 1769 de eerste Zendelingspost werd gevestigd en in 1824 reeds 24 bestonden.

Geen land heeft gunstiger climaat noch vruchtbaarder grond, alles ligt daar nog in de kindschheid, zoo als al wat de natuur daar voortbrengt, en het weinige dat de Zendelingen bebouwen, getuigt. Voor alle graansoorten, moeskruiden, peul- en boomvruchten is het geschikt. Wat het zuidelijk gedeelte van Duitschland en Frankrijk voortbrengt, kan hier te huis zijn; — een land vol wild van allerlei soorten; rivieren waarin een overvloed van visch, zoo als in eenen ongestoorden staat denkbaar is.

De Indianen zijn in zeer vele verschillende stammen verdeeld en ook zoo zeer onderscheiden in talen, dat zij daarin weinig overeenkomst met elkanden hebben; doch het morsige, domme, walgelijk uitzigt hebben zij allen gemeen; — plat van gezigt, groote vooruitstekende lippen, breede negerneuzen, bijna geen voorhoofd, pikzwart, sluik en sterk haar; bij nadere kennis, weet men niet wat meer uitkomt, hun leelijk ras of de verregaande domme onnozelheid, die niet anders te vergelijken is dan bij die der Vuurlanders. Zij leven van de jagt, waartoe zij pijl en boog gebruiken; zwerven naakt door de bosschen, waar zij zich de ellendigste hutten van boomtakken bouwen.

Invaliden en gepasporteerde militairen met hun gezin, zijn de eenigen welke den landbouw op eene kleine schaal uitoefenen en daardoor met weinig moeite in zeer gunstigen toestand zijn.

Dat is de toestand van een land, waar voorheen onder het beheer van Spanje, geen natie als 't ware toegang had; later, door politieke gebeurtenissen, van eigenaar is verwisseld en weinig bekend en opgemerkt is, tot dat de goudvinding in aller oor klinkt en aller mond opent.

De tijd is aangebroken, dat geen vroeger ontdekt en gecoloniseerd land, immer in zulk eenen korten tijd zal bevolkt zijn als Californië, en ook geen gunstiger uitkomst zal hebben opgeleverd, niet door de goudvinding, maar door den landbouw en zijne gunstige ligging.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 26sten Januarij de Heer H. G. Quarles van Ufford, van 's Gravenhage, in de Regten, met *Theses.*

KERKNIEUWS.

GOUDA, 25 Januarij. Uit het vroeger medegedeelde drietal van Predikanten, is gisteren door den breeden Kerkeraad der Herv. Gemeente alhier tot Predikant beroepen, de Wel-Eerw. Heer J. W. Haverkamp Begemann, Predikant te Geervliet.

BEZUINIGING.

Onder de vele stukjes van den dag over dit onderwerp, komt het ons voor dat in de *Beschouwingen over de Staatsuitgaven*, door den Heer O. W. Hora Siccama, Lid van de Algem. Rekenkamer, te 's Hage bij van Stockum uitgekomen, in het kort bestek van 23 bladzijden zeer veel voorkomt, waarvan de behartiging allerwenschelijkst is, waarom wij tot meerdere bekendheid dier beschouwingen hier eenige uittreksels laten volgen.

Aan het voorstel der Heeren Ministers ontbreekt, dunkt mij, zegt de S., hoofdzakelijk een *stelsel* en een *beginsel.* Dit was ook moeijelijk: veel hoofden, veel zinnen! En de moeijelijkheid zal bij iederen tred voor dit veelhoofdig bestuur grooter worden. Om, zoo als men 't noemt, *homogeen* te kunnen blijven, zal men in transactiën moeten komen wegens personen en zaken die alle krachtig optreden, volgens een bepaald programma, schier ondoenlijk zullen maken. Is dit in 't algemeen waar, 't zal vast zoo zijn met betrekking tot de bezuiniging.

Het is toch niet genoeg hier en daar eene greep te doen en naar bijzondere inzigten dit of dat voor overbodig te verklaren. Veel komt er in 't verslag voor, waarvan het twijfelachtig is of de afschaffing niet een nadeel voor den Staat zal te weeg brengen, meer dan opwegende tegen de geldelijke uitwinst. Van den anderen kant worden er hier en daar niet onaanzienlijke posten op de staatsbegrooting aangetroffen waarvan de noodzakelijkheid niet ten volle bewezen is, maar waarop bij het verslag niet schijnt gelet te zijn. Waarschijnlijk is het dan ook dat men, bij nadere overweging, in het oorspronkelijk plan van bezuiniging vele wijzigingen zal aanbrengen. Maar zoolang dit niet geschiedt naar zekere vaste regels, kan men daar schaars op den duur goede vruchten van plukken. Zoodanige regels nu zouden zich misschien gemakkelijk laten afleiden uit een *stelsel* van *decentralisatie*, in de eerste plaats, en voorts uit het *beginsel* dat men uit 's Rijks schatkist *geene gunsten* mag bewijzen.

Wat in de hand van een man als Napoleon eene kracht was, moest in handen van minder begaafden, vooral bij veranderde omstandigheden, op den duur slechts eene belemmering worden. Het ongeluk heeft gewild dat men ten onzent al den last en al de nadeelen van het stelsel van *centralisatie* behouden heeft, zonder dat de Staat er een evenredig nut van had. Daarenboven, en hoezeer de burgerij er zich sints de Fransche overheersching aan gewend heeft, met de armen langs het lijf, alles van boven te wachten, was dat stelsel voor onzen landaard niet geëigend. Thans zijn dan ook de levenskrachten weder ontwaakt; het wachten moede, heeft men gezien dat het tijd was zelf de handen uit de mouw te steken en van zulk eene gelukkige stemming dient men nu partij te trekken.

Men moet zich de zaken voorstellen zoo als zij zijn. Door de hebbelijkheid dat alle zaken, gewigtig of niet, door den Minister, of zelfs door den Koning, beslist worden, zijn onderscheidene der mindere autoriteiten slechts trechters, waardoor de rapporten, verslagen en berigten van boven naar beneden en van beneden weder naar boven gaan. Het is onmogelijk dat de Minister of de Secretaris Generaal deze onbeschrijfelijke massa stukken zelf leze, laat staan behandele en beantwoorde. Die massa verdeelt zich dus tusschen de bureau-ambtenaren die, naarmate zij uitvallen, de zaken wat beter of wat slechter, wat spoediger of wat langzamer afdoen. De Secretaris-Generaal parapheert de minuten, de Minister teekent de stukken en bij slot van rekening is de Commies, in negen gevallen van de tien, de man op wien alles aankomt. Van daar die luide klagten van bureaucratie; van daar de onmiskenbare invloed van ons leger van ondergeschikte beambten, op de behandeling der algemeene en bijzondere aangelegenheden. Ware het inderdaad niet verkiesselijk iedere autoriteit in de provinciën van goede instructiën te voorzien en de gewone behandeling van zaken, onder bepaalde verantwoordelijkheid, aan dezelve op te dragen? De Minister, die thans onmogelijk verantwoordelijk kan worden gesteld voor eene menigte van beslissingen, voorschriften, benoemingen door zijne onderteekening bekrachtigd, zoude meer bepaald verantwoordelijk zijn voor de keus der door hem aangestelde of voorgedragen hoogere beambten. Veel zoude bijna mondeling kunnen worden afgedaan en hoeveel geschrijf zoude er niet kunnen vervallen? Kan de Minister zich toch niet van ter zijde vergewissen of eene provincie naar behooren beheerd wordt, of er redenen bestaan tot gegronde klagten? Thans verschuilen de Gouverneurs enz. enz. zich immers veelal achter de Ministers? Ja! zoo schuilen zich ook de Ministers achter den Koning. Bestaat er maar een Koninklijk Besluit, dan is alles klaar. En toch de uitoefening der Koninklijke magt, zoude men denken, ligt niet in het onderteekenen van besluiten, maar in het algemeen toezigt op de handelingen der hoogere beambten. Wordt toch de koninklijke autoriteit niet zeer gecompromitteerd, wanneer een Minister aan hare bekrachtiging een ontwerp van besluit voorlegt met eene duidelijke wetsbepaling in strijd? of wanneer Koninklijke Besluiten jaren lang, of ook wel geheel, zonder uitvoering worden gelaten? Ware het niet verkieselijk, bij de thans bestaande openbaarheid van de meerdere regeringsdaden, veel meer ter behandeling, benoeming, beslissing van den Minister over te laten, behoudens zijne verantwoordelijkheid. Dan ware bij mogelijke misgrepen niet de naam des Konings, alleen die van den Minister op het spel, en het hoofd van den Staat zoude zich geheel aan de groote belangen des Volks kunnen toewijden, slechts een wakend oog houdende op de resultaten van het bestuur zijner Ministers voor de algemeene welvaart des lands en de tevredenheid der ingezetenen. Ingevalle van klagten over verzuim of nalatigheid kan dan vooral het Koninklijk gezag hoog staan, wanneer H. D. geëerbiedigde naam niet dagelijks onder honderd onbeduidende beslissingen [illegible], een waarborg oplevert van streng en onpartijdig onderzoek. Het is ons altijd toegeschenen dat een, op deze of dergelijke wijze, ingerigt landsbestuur eene groote vereenvoudiging zoude kunnen te weeg brengen in der briefwisseling en dan ook minder personeel zoude behoeven en bij gevolg zou bevorderlijk zijn aan het beoogde doel van *bezuiniging.*

(Het overige in een volgend nommer.)

In het Stads berigt, te vinden in ons vorig nommer, waarbij de Geneesheer van het Cholera-Hospitaal, alsmede de Candidaten bij de Medische faculteit, door de Regering voor hunne diensten worden bedankt, is de naam van dien Geneesheer genoemd *Durège Schmit.* Wij zijn verzocht te melden dat de naam van dien Heer is SCHMIDT, terwijl de onder de Candidaten genoemde Heer: *de Heer*, DE VEER is geheeten.

ADVERTENTIEN.

Heden overleed mijne geliefde Echtgenoot de Wel-Ed. Gestr. Heer, A. J. P. RETTERICH, *Gepensioneerd Majoor der Cavallerie, Ridder der Militaire Willems-Orde*, in den ouderdom van 68 jaren.

LEYDEN, Wed. A. J. P. RETTERICH,
25 Januarij 1849. Geb. PETIT.

Gelieve deze als Algemeene Kennisgeving aan te merken, en verzoeke van Rouwbeklag verschoond te blijven.

De Commissie der R. C. Begraafplaats te *Leyden* brengt heden ter kennis van de Aandeelhouders, ten laste der voornoemde Begraafplaats, dat Woensdag den 31sten dezer, 's morgens ten 11 ure, één Aandeel zal worden uitgeloot, groot *ƒ* 500, in de Kamer dier voornoemde Commissie aldaar.

Indien Aandeelhouders deze uitloting gelieven bij te wonen, zal zulks der Commissie zeer aangenaam wezen.

Leyden, 20 *Januarij* 1849.

Namens de Commissie,
H. TOMAS, *Pres.*
D. WYSMAN, *Secr.*

GROOT VOCAAL EN INSTRUMENTAAL CONCERT,

TE GEVEN DOOR

N. J. WETRENS Jr. EN ERNST LUBECK,

Op Woensdag den 31sten *Januarij* 1849, *des avonds ten ZEVEN ure*,

in de Stads-Gehoorzaal,

op hetwelk zich, behalve de CONCERTGEVERS zal laten hooren: Mejufvrouw **LEIGH**, van *'s Hage.*

Terwijl het Orchest zal gedirigeerd worden door de Heeren Muzijk-Directeuren: **H. LUBECK** en **A. LE LIÈVRE.**

PROGRAMMA:

Eerste Afdeeling.

1. Sinfonie Concerto National Hollandois, pour Piano et Orchestre. *a.*) Allegro Maestoso. *b.*) Presto Scherzando. *c.*) Andante. *d.*) Allegro Vivace. Gecomponeerd door *H. Litolff.* Voorgedragen door E. LUBECK.
2. Aria aus der Opera: *der Freischütz.* Gecomponeerd door *C. M. von Weber.* Voorgedragen door Mej. LEIGH.
3. Grand Concerto pour Violon en Mi (Allegro). Gecomponeerd door *Vieuxtemps.* Voorgedragen door N. J. WETRENS Jr.
4. Ouverture (*Freischütz*). Gecomponeerd door *C. M. von Weber.*

Tweede Afdeeling.

5. Concertino pour Piano. Gecomponeerd door *C. M. von Weber.* Voorgedragen door E. LUBECK.
6. Aria aus der Opera: *Titus.* Gecomponeerd door *Mozart.* Voorgedragen door Mej. LEIGH.
7. Grand Concerto pour Violon (Adagio et Rondo). Gecomponeerd door *Vieuxtemps.* Voorgedragen door N. J. WETRENS Jr.
8. Romances. Gecomponeerd door *Halevy & Beltjens.* Voorgedragen door Mej. LEIGH.
9. Études pour Piano — Polka Dansante. Gecomponeerd door *E. D. Manuel.* Voorgedragen door E. LUBECK.

NB. De Piano is uit de Fabriek van ERARD, te *Parijs.*

Toegang-Kaarten zijn verkrijgbaar à *ƒ* 1,99, op de Botermarkt, bij de Boekhandelaars SCHREUDER & VAN BAAK.

De GEZUSTERS VAN PRAAG maken aan hare geëerde Stadgenooten bekend, dat zij haren Winkel geopend hebben in het Noordeinde, en ruim voorzien zijn van **Modes en Tapisseriën**, die bij haar ook vervaardigd worden; benevens **Waskaarsen** en vele andere artikelen.

Zij bevelen zich beleefd in de attentie harer Begunstigers aan, en vertrouwen zich die door eene prompte en solide behandeling te zullen waardig maken.

Tegen 4½ ten Honderd, wordt op solide onderpand, bestaande in LANDERIJEN, **GELD op Hypotheek** aangeboden. Franco aanvrage aan het Bureau van de *Leydsche Courant*, onder Letter **A.**

Wordt gevraagd: Een **LOOPJONGEN** uit den Burgerstand, te bevragen bij den Boekhandelaar P. ENGELS, in de Nieuwsteeg, te *Leyden.*

OPENBARE VERKOOPING,

in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen *Leyden*, van diverse percelen goed degelijk en uitmuntend WEI- of HOOILAND, gedeeltelijk met Klei beset, gelegen in den Boshuiser Polder onder *Soeterwoude*, te zamen groot ruim 17 Bunders, alsmede eene KLEEDERBLEEKERIJ, genaamd *de Bel*, en een HUIS en ERVE, met Stalling voor 16 Paarden en 18 Koebeesten, Wagenhuis, Hooiberg, verder Getimmerte, ERVE EN WERF, Moestuin en Boomgaard, ingerigt tot **Tapperij, Jagerij** en **Bouwerij**, gelegen aan den Singel buiten de Koepoort der Stad *Leyden*, omtrent de Nakte Sluis, onder *Soeterwoude*. Alles breeder bij aangeplakte biljetten omschreven.

Waarvan de provisionele Opveiling zal plaats hebben op Vrijdag den 16den Februarij 1849, en de finale Gunning op Vrijdag den 23sten Februarij 1849, beide des voormiddags ten 10 ure, terwijl tusschen de Veiling en Afslag, ten Kantore van den na te noemen Notaris Verhoogingen zullen worden aangenomen, tegen genot van *een vijfde* van iedere Verhooging.

Kunnende de Percelen dagelijks worden bezigtigd, en zijnde nadere informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris A. B. BARKEY Hz. te *Leyden*, alwaar de conditiën van verkoop, Kadastrale kaarten en verdere documenten 8 dagen voor de Veiling ter lezing zullen liggen.

Op een vrolijk gedeelte der Stad *Leyden* door sterfgeval TE HUUR, tegen 1 Mei 1849, een solide **WOONHUIS**, met een ruim en aangenaam uitzigt, hebbende vier zoo Beneden- als Boven-Kamers, Kinder-, Dienstboden- en Mangel-Kamer, welingerigte Keuken, verwulfde Kelder, Binnenplaats en Tuintje. Inlichting te bekomen bij P. J. COFFRIE, *Mr. Timmerman* aldaar. *Brieven Franco.*

VERKOOPING in de Stads-Bank van Leening te Leyden, op Dingsdag den 13den Februarij 1849, des voormiddags ten 10 ure, van VERSTANE PANDEN, zoo van Juweelen, Goud, Zilver en Horologiën, als van Wollen, Linnen en andere, zoo gemaakte als ongemaakte GOEDEREN, beleend in de maand October 1847.

Zijnde daags vóór den Verkoopdag, des voormiddags van 10 tot des namiddags ten 2 ure, voor een ieder te zien.

Holloway's Pillen en Zalf op Newfoundland.

CHARLES THORNE, Esq., koopman te Harbour Grace, had sedert lang een slecht been, waarvoor de Geneeskundigen van het Eiland geen raad wisten, waarop hij besloot naar Engeland te reizen om te beproeven of men het aldaar genezen kon; doch voor dat hij deze voor hem moeijelijke reis ondernam, gebruikte hij als laatste toevlugt de *Holloway's Pillen en Zalf*, waardoor hij spoedig genas. — De bijzonderheden van deze genezing zijn met het laatste packet van den Heer SPRY ontvangen, de eigenaar van het Nieuwsblad de Mercury te Newfoundland. Deze Pillen genezen alle soorten van huidziekten, wonden en zweren.

Te bekomen te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement*, en te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.
Zaturdag 27 *Januarij.* Van 31 tot 34 Gulden.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.
Zaturdag 27 *Januarij.*

Nieuwe Tarwe *ƒ* 7.80 tot *ƒ* 7.30. Nieuwe Rogge *ƒ* 5.00 tot *ƒ* 4.80. Gerst *ƒ* 4.00 tot *ƒ* 3.50. Haver *ƒ* 3.00 tot *ƒ* 2.50. Paardeboonen *ƒ* 4.00 tot *ƒ* 3.80. Duiveboonen *ƒ* 5.00 tot *ƒ* 4.80.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 26. JANUARIJ.

			Laagst koers.	Hoogst koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½	pCt.	$49\frac{7}{16}$	$49\frac{5}{8}$	$49\frac{7}{16}$
Dito Certificaten	» 3	»	$58\frac{7}{8}$	$59\frac{1}{4}$	$58\frac{7}{8}$
Dito dito	» 4	»	77	$77\frac{5}{8}$	$77\frac{1}{16}$
O. I. Leening	» 4	»	$75\frac{7}{8}$		
Amortisatie Syndicaat	» 3½	»	$78\frac{1}{4}$		
Handel-Maatschappij	» 4½	»			
Haarlemmermeer	» 4½	»			
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4½	»	$80\frac{3}{4}$	$80\frac{7}{8}$	
Aand. Holl. Spoorweg Maats.			66		
BELGIE, Certificaten	» 2½	»			
Dito Dito	» 2½	»	42	$42\frac{1}{16}$	42
Dito. bij ROTHSCHILD	» 2½	»	42	$42\frac{1}{8}$	42
SPANJE, Leen. bij Ardoin van 85 £	» 5	»	$10\frac{13}{16}$	11	
Dito dito Onbep. Stukken	» 5	»	$10\frac{1}{4}$	$10\frac{3}{4}$	
Dito Binnenl. a 6 m.	» 3	»	$20\frac{1}{16}$	$20\frac{3}{16}$	$20\frac{3}{16}$
Coupons Ardoins			$7\frac{1}{4}$	$7\frac{7}{8}$	
PORTUGAL, te Londen	» 3	»	$27\frac{3}{4}$	$27\frac{7}{8}$	
Dito dito	» 4	»	$28\frac{7}{8}$	$28\frac{15}{16}$	
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	$101\frac{3}{8}$	$101\frac{1}{2}$	
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	$101\frac{1}{4}$		
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5	»			
Dito bij HOPE	» 4	»	83		
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4	»	$82\frac{1}{2}$	$83\frac{1}{2}$	
Certificaten te Hamburg	» 5	»			
Inschrijving in Assign.	» 6	»	$60\frac{7}{8}$		
Certificaten van Dito	» 6	»			
POLEN, Certificaten	» 4	»	68	70	69
Dito Aandeelen met Loting	fl. 300	*f*			
Dito dito	» 500	»	130		
PRUISSEN, Loten van 50 R.	» »	»			
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank	» 5	pCt.			
Idem	» 4	»	$67\frac{1}{2}$		
Oblig. Metalliek	» 5	»	$74\frac{11}{16}$	$74\frac{1}{2}$	
Idem	» 2½	»	$39\frac{1}{4}$	$39\frac{5}{8}$	
Aandeelen 28 Mei 1834	*f* 500	*f*			
Idem 1 April 1839	*f* 250	*f*	248		
NAPELS, Certif. bij Lam. en Bouw.	à 5	pCt.			
BRAZILIE,	» 5	»	81		
MEXICO,	» 5	»	$26\frac{5}{8}$	$26\frac{3}{8}$	
AMERIKA,	» 6	»			
Dito Bankactiën			$4\frac{1}{16}$		
GRIEKENLAND,	» 5	»	$4\frac{7}{8}$	5	
VENEZUELA,	» 2½	»	$20\frac{1}{4}$		

Koers van het Geld: Prolong. 2½ pCt. Beleening 2½ pCt. Wissel-Disconto 3 pCt.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.